

[Kjeld Olesen.]

drøfte i udvalget. Jeg siger dermed ikke, at der ikke er ting, der kan rettes, og jeg har forstået justitsministeren sådan, at han er åben for en forhandling også om eventuelle ændringer.

Punkt 4 er de private oplysningsbureauer og deres videregivelse af oplysningerne. Vi er i mit parti her i vid udstrækning enige med forslagsstillerne. På den anden side må man erkende, at det er temmelig rimeligt, at der eksisterer en sådan, skal vi sige forretningsmæssig registrering. Når man tænker på låntagning eller andre former for forretning, må man erkende, at det nok ville hæmme hele denne virksomhed noget, om ikke der var mulighed for at få relevante oplysninger, økonomiske og forretningsmæssige, frem. Men derudover — det er vi naturligvis enige i — må der ikke foreligge andre oplysninger. Der synes at have været tilfælde af overtrædelser. Spørgsmålet er så: er det undtagelsen, der bekræfter reglen? Det må vi også tage op i udvalget, hvor vi så må gøre vor stilling op.

Med hensyn til punkt 5 har jeg ikke andre bemærkninger end denne, at det jo er ved at blive undersøgt. Lad os vende tilbage til det, når resultatet af undersøgelsen er tilendebragt.

Derimod finder jeg at punkt 6, det sidste, er langt det alvorligste problem, der er blevet rejst her. Det drejer sig dels om det, jeg sagde i indledningen, det elektroniske, dels om spørgsmålet om båndoptagere og om at aflytte personsamtaler i forskellige virksomheder; med hensyn til det sidste har der været baggrund for at rejse spørgsmålet, og jeg glæder mig til, at vi kan få det kulegravet.

Så er der spørgsmålet om de elektroniske lytteapparater, hvorom jeg nævnte erfaringerne fra udlandet. Perspektiverne forekommer temmelig uhyggelige, fordi apparaterne er med til at gøre begrebet privatlivets fred til en illusion, og jeg mener, at vi må sætte hårdt ind fra starten. Hvad ikke var omtalt i selve forslaget, kom hr. Svend Haugaard ind på her for et øjeblik siden, nemlig spørgsmålet om fotografiske optagelser. Man har jo nu fået moderne telelinser, der i virkeligheden eliminerer afstandene, og det forekommer også mig, at her er uhyggelige perspektiver, når man

tilmed tager i betragtning, at man også er kommet frem til en teknik med infrarøde stråler, så man kan fotografere i mørke. Der er efterhånden adskillige eksempler på, at intetanende mennesker over store afstande og igennem ruder er blevet fotograferet. Jeg skynder mig at gøre opmærksom på, at jeg ikke blot tænker på tildragelser i denne sal; der er også andre eksempler på en udbredt mani til at fotografere folk i de mærkeligste situationer, nogle gange til fordel for dem, i de fleste tilfælde til det modsatte. Det er eksempler på sådanne overgreb mod personer, der mener at være dækket af begrebet „privatlivets fred“, fordi de ikke kan se fotografen. Jeg finder, at denne fremgangsmåde mange gange er aldeles forkastelig. Spørgsmålet rummer for mig både et etisk problem, som vi måske ikke kan gøre så meget ved, og i nogle af tilfældene vel også juridiske problemer, som jeg meget gerne ser bliver taget op.

Som sagt er vi ikke 100 pct. enige i alle punkterne; men under alle omstændigheder giver de 6 punkter stof til adskillige udvalgsmøder. Vi må så gennemgå materialet og derefter tage vor stilling.

Johan Philipsen: Må jeg sige tak for den givne anledning til endnu en gang at gennemlæse grundloven og i øvrigt overveje de mange spørgsmål, som forslaget giver anledning til.

Alle er formodentlig enige om formålet i overskriften: sikring af privatlivets fred. Jeg gør for en ordens skyld opmærksom på, at det er vi også i venstre — et parti af individualister, ofte på bekostning af det, vi ad anden vej måske kunne opnå, hvis vi ikke var så stærke enkeltindivider.

Jeg vil videre sige, at afgrænsningen mellem hensynet til den enkelte og hensynet til det fælles altid vil være vanskelig; den kan altid være genstand for debat og bør være genstand for debat. Jeg vil gerne have sagt det så stærkt, at for mig står det sådan, at et demokratis sikreste kendetegn er, at der rejses debat om placeringen af det enkelte menneske i det fælles samfund. Så kan enhver lade sine tanker gå på vandring verden over, og jeg beder overvejet, om ikke denne formulering nogenlunde hårfint tegner situationen i verden; en debat om afgrænsningen imellem individet og staten,